СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 287. Джерзи Сити, Н. Дж., понеділок, 9. грудня, 1929. VOL. XXXVII. No. 287. Jersey City, N. J., Monday, December 9, 1929. THREE CENTS.

ПОВАЖНІ РОЗРУХИ НА ГАЇТІ

ПРЕЗИДЕНТ ГУВЕР ДАЄ КОНҐРЕСОВИ БЛИЖЧІ ВИЯСНЕННЯ ЩОДО ПОДІЙ. ВИСИЛАЮТЬ БІЛЬШЕ ВІЙСЬКА, ЩОБИ СКРІПИТИ АМЕРИКАНСЬКУ ЗАЛОГУ.

ВАШИНҐТОН, 7. грудня. — В Гаїті проголошено воєнний стан зпиводу заворушень. Ситуація не виглядає на перший погляд грізно, бо на острові спокій. Та мабуть так не є, коли з Норфолк вислано 500 маринарів у невідомому напрямкови, а всі догадуються, що вони відплили до Гаїті.

Президент Гувер виготовив заяву в справі подій на Гаїті, яку предложив сьогодні конґресови. Але ніхто не знає змісту заяви. Догадуються тільки, що вона буде покривати давні погляди Гувера щодо відкликання маринарів з Нікараґви, Гаїті й Китаю.

СЕНАТ ВІДКИНУВ ВЕРА.

ВАШИНҐТОН, 7 грудня. — Сенат рішив 58 голосами проти 22, що вибір Вилієма Вера на сенатора з стейту Пенсилвенія був неважний, бо переведений ошуканчими способами. В той спосіб стратив Вер місце в сенаті, за яке боровся три роки. Сенат не признав рівнож вибору Вилсона, котрий повів кампанію за уневажненем вибору Вера.

Як тільки проголошено вислід голосовання, Вер вийшов з сенату й заявив, що йому сталася велика кривда, а рівнож і стейтови, який його вибрав.

ТЕЛЕФОНУЮТЬ ДО КОРАБЛІВ.

НЮ ЙОРК, 7 грудня. — На кораблі „Леваятан“ побудовано телефонічні урядження, щоби можна розмовляти з моря з континентом. Тепер може кождий говорити з суші з подорожними корабля, якщо заплатить за три-минутову розмову від $21 до $33.

ФАКС УСТУПИВ.

ПОБУДУВАВ МАЙЖЕ З НІЧОГО ЛАНЦЮХ ТЕАТРІВ, ЯКИХ ВАРТІСТЬ ВИНОСИТЬ ПОНАД $500,000,000.

НЮ ЙОРК, 7 грудня. — Вилієм Факс уступив добровільно з менаджерства своєї компанії, яка обнимала театри його імени. Сталося це головно тому, що йому важко було сплачувати довги на суму $91,000,000, які він затягнув, щоби побороти уліпшення у своїх театрах. Через крах на біржі вартість шерів Факса підупала й через те повстали ріжні фінансові труднощі. Факс був великим автократом, але це було компанії добре, як довго він збивав маєток; а коли стало круто, Факс сам уступив, щоби не викликувати непорозумінь у компанії.

НОВИЙ СЕКРЕТАР ВІЙНИ.

ВАШИНҐТОН, 7 грудня. — Президент Гувер назначив секретарем війни на місце померлого Джеймса Гуда полковника Патрика Джей Горлея, бувшого кавбоя з Оклагоми.

РОЗБИВСЯ ЯХТ ФОРДА.

ВУДС ГОЛ (Месечусетс), 7 грудня. — Яхт Едзела Форда, вартости $400,000, розбився о скалу. Притім затонув один чоловік.

РОЗКРИЄ ТАЙНИ НЕБОЗВОДУ.

ФИЛАДЕЛФІЯ, 7 грудня. — Д-р Гарлов Шеплей, директор гарвардської обсерваторії, заповів, що незабаром буде виготовлений в Вест Лин (Месечусетс) новий великанський телескоп, яким буде можна розвязати тайни, котрими сповитий небозвід.

ДОХОДИ ПОЧТИ ПІДНЕСЛИСЯ.

ВАШИНҐТОН, 7 грудня. — Доходи нюйорської почти і 49 инших більших міст значно піднеслись у послідним місяці, що є доказом поліпшення економічних відносин. Бо почта це економічний барометер.

19 ДЕРЖАВ ПОПЕРЛО АМЕРИКУ.

ВАШИНҐТОН, 7 грудня. — Албанія, Єгипет і Перу повідомили департамент стейту, що вони вислали до Москви ноти, подібні до американської, в справі подій у Манджурії.

КЕЛОҐ В ОБОРОНІ СТИМСОНА.

НЮ ЙОРК, 7 грудня. — Бувший секретар стейту Френк Келоґ повернув з Европи й заявив, що Стимсон поступив правильно, коли інтервенював у Москві в справі припинення воєнних кроків з боку совітів і Китаю. Келоґ ствердив, що в Европі запанували всюди миролюбиві настрої.

ҐРІН ПРО ДОБРОБУТ.

ХВАЛИТЬ ГУВЕРА. КАЖЕ, ЩО ПРОМИСЛОВА КРІЗА ВЖЕ МИНУЛА.

КЛІВЛЕНД, 7 грудня. — Вилієм Ґрін, президент Американської Федерації Праці, виголосив промову на конвенції „Інтернешенел Лейдіс Ґармент Воркерс Юніон“, в якій підніс, що найгірше вже минуло, та що зачинаються добрі часи, які будуть тягнутися через 1930 і 1931 роки. Все те, говорив Ґрін, треба завдячувати головно президентови Гуверови, котрий скликав у критичну хвилю конференцію з промисловців, фінансістів і представників праці й обговорив з ними великий плян розбудови, який дасть людям новий варстат праці.

ВАСКОНСЕЛЬО ВЗИВАЄ ДО БУНТУ.

СЕН АНТОНІО (Тексас), 7 грудня. — Сеньор Васконсельо, провалившийся при виборах кандидат на президента Мексика, видав проклямацію, в якій взиває населення до оружного спротиву супроти незаконно вибраного правительства Ортиза Рубія, котрий має прийти тепер до влади.

Сторонники Васконселя заявляють, що мають гроші на повстання і не потребують ніякої чужої помочі.

ПОЛІЦІЯ БЄ СТУДЕНТІВ.

Коли студенти сальоніцького університету в Греції заявилися до нього, щоби подати університетській владі свої домагання, жандармерія старалася перешкодити їм дістатися до будинку університету, який вже кілька днів замкнений. Студенти хотіли силою пробитися до університету, але поліція та жандармерія, що приїхала на допомогу, стріляли й шаблями розігнали студентів. В наслідок сутички 15 студентів зістали ранені; чотири між ними дуже поважно.

БУВШИЙ АДВОКАТ СТРІЛЯЄ.

Бувший адвокат Василь Госіє у Букарешті (Румунія), якого викинули за всякі проступки з кишинівської адвокатської палати, стрілив до купця Шора ізза якихсь купецьких непорозумінь. Опісля хотів втекти, але публика перешкодила йому. Він стріляв дальше в товпу і застрілив купця Фухса. З тяжкою бідою пощастилося його розброїти й передати поліції.

УДАРИВ ПАННУ В ЛИЦЕ Й ДІСТАВ МІСЯЦЬ ТЮРМИ.

Окружний суд у Хойницях (Польща) засудив приватного урядовця Влод. Теску на 1 місяць вязниці за це, що на балю дав в лице панні, яка не хотіла з ним танцювати.

ПАМЯТНИК ДЛЯ ПЕРШОГО КУРЦЯ ТЮТЮНУ.

Управа еспанського тютюневого монополю порішила поставити памятник першому курцеви тютюну, Родріґови де Ерез, який після відкриття Америки Колюмбом виїхав за океан і привіз перший транспорт тютюну та був першим Европейцем, що закурив собі люльку. Цей памятник мав би станути в рідним місточку першого курця, в Еймонті. Коли Родріґ де Ерез вперше закурив собі у своїм місті, то населення так було обурене цим фактом, що посипались доноси до інквізиції і першому курцеви грозила кара смерти на кострі. Але обвинувачений курець переконав своїх земляків, що між товаришами Колюмба є багато осіб, що курять таксамо як він, і йому даровано його вину.

ХОЧУТЬ ЛІЧИТИ ДУРНІВ.

Відомий німецький учений проф. Штайнах, один із творців способу відмолоджування людей, недавно винайшов спосіб лікування дурнів. На думку Штайнаха глупість залежить від слабої праці мозкових клітин та ослаблення нервової системи. Це лікарство вприскується хорому під шкіру, наслідком чого відсвіжується мозкова діяльність і дурний стає нормальною людиною. Проф. Штайнах робив досвіди зі своїм винаходом на жабах. Між жабами є також дурні і мудрі. Дурна жаба, як це спостеріг учений, могла зловити за 10 минут яких 79 мух. По одержанні того лікарства жаба зовсім змінилася, бо вилічилася від дурноти і стала розумною. По вилічені за 10 минут вже потрафила злапати 150 мух. Штайнах дав патентувати свій винахід. Одна велика німецька аптикарська фірма вже розпочала виробляти це лікарство у великій скількости, бо на світі є багато дурнів.

КОНФІСКАТА 30,000 КІЛЬОГРАМІВ РАДЯНСЬКОЇ РИБИ.

У Варшаві сконфісковано з причини браку дозволу 4 вагони радянських риб, ваги 30,000 кільограмів.

ТРУП ЖІНКИ В КОШІ.

На стації Бересть над Бугом в переховальні двірцевій від одного коша, наданого як посилка „вепрове мясо“, страшенно задихало. Це звернуло увагу поліції і вона відчинила кіш. Найдено в ньому трупа нагої жінки, що був завинений в церату. Посилка була нadана до Варшави.

ЯК ЗАРЕАГУВАВ ЗРАДЖЕНИЙ МУЖ.

Литовська преса подає цікавий випадок: зраджуваний муж, не знаючи, як привернути до себе жінку, литовську акторку, котра жила з иншим, відрубав собі палець з обручкою, вложив його до коверти й післав своїй невірній жінці. Що дальше сталося, преса, на жаль, не подає.

ВИКОПАНО КЕЛЬТИЙСЬКЕ МІСТО.

Наукова експедиція під проводом археольоґа Вальтера Шмідта викопала недалеко Ноймарку в Стирії руїни кельтійського міста, яке мало бути столицею східнокельтійського королівства Норікума. Найдено руїни твердині і останки шістьох будинків та руїни королівської палати, довгі на 15 метрів. Здогадуються, що це місто зруйноване підчас битви Кимврів і Тевтонів з Римлянами. В підземеллі найдено срібну посуду і залізне домашне приладдя з другого століття перед Христом.

ВІДКУСИВ ЛЮБЦІ НІС.

Вже від кількох літ кохалися у Львові взаїмно, офіціяльно будучи нареченими, 17-літня танцюристка М. Й. і 25-літній Франц Баркет. Та від кількох днів псувалися їх відносини й врешті Баркет попросив свою любку до парку й тут, цілуючи її, відкусив їй ніс до половини. Нещасну жертву пристрасного кохання перевезено до лічниці, а зрівноваженого любчика до вязниці.

ПРИКЛАД ГІДНИЙ НАСЛІДУВАННЯ.

Читальня „Просвіти“ в Заболотові влаштувала дня 19. Х. ц. р. вечерниці з танцями під кличем „Геть з алкоголем!“ Дехто думає, що без алькоголю неможлива ніяка забава. Але вечір в Заболотові минув приємно і весело та приніс 20 зол. чистого прибутку, який призначено на читальняну книгозбірню. Цим вечером читальня „Просвіти“ в Заболотові започаткувала звичай обходитися без алькоголю на всіх святах, гостинах і забавах та надіється, що цей шляхотний звичай поширится і ввійде під кожду сельську стріху та запобіжить марнуванню народнього гроша на горячі напитки. Читальня „Просвіти“ в Заболотові взиває читальні „Просвіти“ в цілому краю піти за її прикладом і виключити алькоголь підчас своїх забав, фестинів і т. п., щоб дати цим підтримку всенародній боротьбі з алькоголем — цим найбільшим ворогом народнього добробуту.

УХІВСЬКА ЛЬОЯЛЬНІСТЬ.

В Станиславові святкували Поляки 10-ліття стаціонованого там польського полку. В почесному комітеті свята фігуруе м. ин. назвиско станиславівського греко-католицького епископа Хомишина.

ЗАБОРОНА НОШЕННЯ СОКІЛЬСЬКИХ ОДНОСТРОЇВ.

Західно-українські спортові, руханкові і пожежно-руханкові товариства переживають під цю пору тяжкі хвилі. В останних часах розвязано богато сокільських товариств по селах ріжних повітів, а за ношення сокільських відзнак покарано адміністраційно дуже богато соколів, нераз дуже високими грошевими карами, або карами арешту — все на основі відомого австрійського цісарського патенту з 1854 року.

ВБИВ ТЕЩУ.

В селі Олеші біля Товмача Павло Грибовецький посварився зі своєю тещею Параскою Сухорєбра й підчас сварки забив її сокирою.

НЕЩАСНА МАТИ.

В Марсилії одна жінка бігла до поліції сказати, що її старшого сина застрілила його наречена. Вже коло поліції побачила, що ведуть скованого її другого сина, котрий саме перед хвилею замордував свою наречену. Нещасна мати захиталась і впала трупом.

ВТЕКЛИ З БОЛЬШЕВИЦЬКОГО ПЕКЛА.

Свойого часу всі часописи писали про бунт та втечу політичних вязнів зі Соловецьких островів. Богато з них загинуло серед снігів та морозів, богато наново половили большевицькі ватаги. Дотепер тільки 41 особам вдалося перейти фінляндську границю. Фінляндська преса пише, що недавно перейшла границю більша група втікачів, бо аж 25 осіб. Один апоміж них, як дізнався, що вже перейшов границю большевицького пекла, збожеволів з радости. Видно, що направду пекольні туртури терпіли вони в большевицькій каторзі.

ЗІРВАННЯ ТЕАТРАЛЬНОЇ ВИСТАВИ.

Заходом аматорського гуртка при Т-ві „Рідна Школа“ в Бережанах мала відбутися в неділю, 10-го листопада, вистава. Коли вже все було готове до вистави і публика перед третім дзвінком займала місця та очікувала піднесення завіси, ввійшла до салі поліція в більшій скількости й обсадивши всі входи, розпорядила, що нікому не вільно ані виходити ані входити до салі! Присутні здивувалися, думаючи, що всі присутні арештовані чи радше притримані. Відтак поліція і тайний аґент увійшли до ґардероби та забрали з собою на постерунок трох вже ухарактеризованих аматорів і суфлера. Режисерові, що намагався переконати їх, щоб не зривали вистави та не наражували товариства на зайві витрати, подали як причину приарештування „наглий випадок“. З цих причин виставу відкликано. Публика опускала салю в дивному настрою, живо коментуючи такий рідкий випадок.

СОЙМ УХВАЛИВ НЕДОВІРЯ ПОЛЬСЬКОМУ КАБІНЕТОВИ МІНІСТРІВ

ЛИШ ОДНА ТРЕТИНА ПОСЛІВ ПІДДЕРЖУВАЛА УРЯД. ВАРШАВСЬКА ПОЛІЦІЯ ПРИГОТОВАНА, НІБИ ДО СТРАШНОЇ ВІЙНИ. НАПАД НА АМЕРИКАНСЬКИЙ КОНСУЛЯТ.

ВАРШАВА (Польща), 7 грудня. — По довгих і завзятих дебатах, в яких брали участь кілька послів, премієр-міністер Світальський та ще чотирох инших міністрів, сойм ухвалив 246 голосами проти 120 недовіря до уряду. Отже уряд мусить негайно уступити. Хоч варшавське населення цю вістку приняло, порівнюючи, спокійно, всеж уряд сподівається заворушень, а тому змобілізував та узброїв поліцію й жандармерію скорострілами, ручними гранатами, газовими бомбами та проти-газовими масками.

Перед поставленням на голосовання сойму недовіря урядови комуністичні посли внесли резолюцію недовіря маршалкови Дашинському, якого вони обвинувачували „в таємнім співробітництві“ з урядом. За цю пропозицію голосували лише три комуністичні посли. Проурядовий соймовий бльок, щоби не голосувати в користь Дашинського і не піддержувати комуністів, вийшов в повному складі на час голосовання з салі засідань.

Вечером невеликі натовпи комуністуючих підлітків старалися врядити демонстрації на вулицях Варшави, але поліція скоро їх розігнала. Більший натовп молоді, у віці від 14 до 18 років, напав на американський консулят і каміннями вибив кілька шиб у його будинку. Напасники голосили, що це вони протестують проти „втручання Америки в китайсько-російський конфлікт“.

ҐІСТЕРІЯ КОМУНІСТІВ.

РАДЯНСЬКІ ГАЗЕТИ ОБВИНУВАЧУЮТЬ АМЕРИКУ В БАЖАННЮ ВИКЛИКАТИ ІНТЕРВЕНЦІЮ ПРОТИ РОСІЇ.

МОСКВА (СССР), 7 грудня. — Нарешті офіційна газета радянського уряду, „Известія“, виступила з великою статтею, в якій нападає на Злучені Держави Америки за втручання їх у справи російсько-китайського конфлікту. Газета говорить, що нота секретаря Стимсона є наміром Америки розбити порозуміння Росії з Китаєм, до якого вже прийшло.

Крім того цей крок Америки „Известія“ називає „Імперіялістичною інтриґою для спровокування війни проти Союза Радянських Соціялістичних Републик“.

КЕЛЬ ПРОТИ НАПАДІВ НА БИРДА.

ЗНАМЕНИТИЙ НІМЕЦЬКИЙ ЛЕТУН ПІДНОСИТЬ ВЕЛИЧ БИРДА ЯК ЛЕТУНА ТА ДОСЛІДНИКА.

БЕРЛІН (Німеччина), 7 грудня. — Співучастник одної з попередних виправ до південного бігуна, майор Ґран, публично висловив свій сумнів, що Бирд долетів до бігуна й поробив йому закиди в бажанню сензацій. Тепер відомий німецький летун Кель, котрий перелетів літаком „Бремен“ з Европи до Америки, виступає в пресі проти закидів Ґрана.

Він говорить, що добре знає Бирда, як скромну людину, котра ніколи не полює за жадними сензаціями. Ні одного свого попереднього геройчого лету, чи то до північного бігуна, чи до Франції з Америки на трох-моторовому літаку, Бирд не використовував для прославлення себе. Це дійсно скромний герой, який має великий летницький талан та сильний характер винахідника. Всі приготовання своїх виправ він веде надзвичайно старанно й науково.

Таксамо його летун Балчен відомий зі своєї скромности, великого фаху й відваги. Кель пригадує, що Балчен ратував його та його товаришів, коли вони попали літаком „Бремен“ на Ґрінлі острів. Куди прилетіти й відлетіти з нього, треба було великого геройства та летничого хисту.

НАНКІН ЗАТВЕРДИВ УМОВУ З БОЛЬШЕВИКАМИ.

ТОКІО (Японія), 7 грудня. — З Мукдена повідомляють, що там одержано відомости про затвердження центральним китайським урядом порозуміння між Росією й Манджурією в справі Східно-Китайської залізниці. Згідно з умовою вже звільнено з посад генерал-губернатора Харбіна та китайського голову управління залізницею, бо Росія вважає їх головними виновниками конфлікту.

НЕ МОЖУТЬ ЗНЕСТИ ОБМЕЖЕНЬ.

ПАРИЖ (Франція), 7 грудня. — Міжнародня конференція, що відбувається тут у справі знесення ріжних обмежень для міжнародного експорту та імпорту, знайшлася тепер у сліпому куті. Проти підписання вже виробленої умови запротестували представники Польщі та Чехословаччини, які вбачають у знесенні обмежень міжнародної торговлі загрозу інтересам своїх держав.

Вони вимагають деяких змін, а це значно ускладнює роботу й робить майже неможливим загальне порозуміння всіх европейських держав.

ЗОГУ ТЯЖКО ХВОРИЙ.

ЙОГО ХВОРОБУ СКРИВАЛИ ВІД НАСЕЛЕННЯ КІЛЬКА МІСЯЦІВ, ЩОБИ НЕ ВИКЛИКАТИ ЗАМІШАННЯ.

ТИРАНА (Албанія), 7 грудня. — Стало відомо, що король Албанії Зогу вже кілька місяців тяжко хворий на горло. Біля його хвороби кружляли ріжні таємні чутки й говорилося, що він отруєний. Тепер ці чутки спростовують, але стало відомо, що хвороба його дуже поважна. До нього викликано двох найкращих італійських лікарів по лічення горла.

СТРАШНА БУРЯ.

ЛОНДОН (Анґлія), 7 грудня. — В Анґлійському каналі та біля берегів Анґлії кілька днів шаліє страшна буря. Ізза неї перервана комунікація водою. Багато ріжних суден загинуло. Покищо налічують 26 людей, загинувших біля берегів Анґлії.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЩЕ РАЗ СПЕЦІЯЛЬНА РОБІТНИЧА ПАРТІЯ

На клівлендській конвенції кравецької юнії „Інтернешенел Лейдіс Ґармент Воркерз" виринуло знова питанне, чи американські робітники повинні орґанізувати спеціяльну робітничу партію.

Питання підняли на конвенції висланники соціялістичної партії на конвенцію. У своїх промовах вони арґументували, що американські робітники так довго не будуть мати значіння в політиці та тим самим будуть терпіти всякі клопоти від уряду, поки не зорґанізуються в осібну робітничу партію. Бесідники показували на примір англійських робітників, які свого часу теж були проти політичної партії робітників, обмежуючися виключно юнійною діяльністю. Вони з часом переконалися, що юнія без робітничої партії не поможе робітникам. На думку представників соціялістичної партії тільки спеціяльна, виключно робітничим інтересам присвячена партія зможе добути американського робітника з його клопотів.

Проти сього підняв сейчас голос Матю Вол, віцепрезидент Американської Федерації Праці. Він радив кравецькій юнії та взагалі всім робітничим юніям держатися далі дотеперішної політики, яка полягала на тому, що робітники осібної робітничої партії не творили, а при виборах ішли за тою партією, котра краще заступала їх інтереси від другої партії. Словом, Вол станув за двопартійною системою. кілька партій.

Хоча в Европі справа стоїть інакше, арґументував Вол, то мимо сього американським юніям нема чого йти слідами Европи, бо в Европі умови інакші, як в Америці. На думку Вола, ріжниця лежить у тому, що в Европі є дві виразно зачеркнені й відмежовані кляси: капіталісти й робітники. Кожда з тих кляс має свою виразно відчуту клясову свідомість. Робітники почувають, що капіталісти їх головні вороги та що робітничі інтереси противні капіталістичним. Подібне почуття є в капіталістів. Таких клясових розмежувань, говорив Вол, в Америці нема. Американський робітник не почувається чимось основно инчим від капіталіста. Він не почуває потреби належати до инчої політичної партії. Тим самим осібна політична партія робітників не має тут основи для існовання.

Се були думки Вола. Конвенція могла сі думки відкинути та приняти погляд соціялістів. Се бувби доказ, що що найменче та частина американського робітництва, з котрої рекрутується жіноче кравецтво, стоїть на клясовому становищи. Тимчасом конвенція стає на становищи Вола. І се конвенція промислу, в котрім робітники переважно родом з Европи. Значить, відай Вол і Федерація Праці має слушність, кажучи, що американський робітник не має клясової свідомости.

Б. Дніпрянський.

ПРОБЛЄМА ПАНЕВРОПЕЙСЬКОЇ СПІЛКИ ТА УКРАЇНА

(Докінчення)

Без цих передумов для української нації всякі спілки зовсім не потрібні. Через тесаме ми, націоналісти, також рішуче висловлюємось і проти тої східньо-европейської спілки, яку недавно почали обстоювати українські та російські соціялісти. Практичнож цей плян зводиться до перетворення нинішнього Совітського Союзу у якусь нову федерацію на Сході Европи. З нашого погляду взагалі це ілюзія, бо рішаючу ролю на Сході Европи відіграватимуть не тільки соціялістичні партії, а також і инші. Крім того не треба забувати, що навіть не всі російські соціялісти годяться на федерацію, а фактично мають намір ущасливити Україну лише певною автономією. Щож до буржуазних російських груп, то значна їх частина мріє про „єдину та неділиму Росію" або у найкращому разі припускає можливість дуже куцої автономії. Правда, републиканці-демократи немовби годяться на федерацію, але на словах, а на ділі теж тільки на досить вузку автономію. Тому нам нема потреби **ризикувати** будуччиною української нації у той спосіб, що замісць **ясної програми боротьби за Самостійну Соборну Україну** та за розпад Совітського Союза виставляти **непевно** гасло перетворення його у якусь нову східно-европейську спілку держав. Така спілка на ділі взагалі неможлива, а колиб була можлива, то вона булаб кроком назад, бо російські комуністи значно послідовніші інтернаціоналісти, ніж російські соціялісти. Адже ж ми знаємо, яку політику супроти України ще не так давно провадили усякі Керенські, Авксентієви та Чернови або російські меншевики та приклонники Мілюкова. Себто ми **не маємо ніякої підстави вірити усяким російським ґрупам,** бо вони бажають тільки використати нашу боротьбу за державність для своєї мети. Нині вони готові все **приобіцяти,** щоб **за нашою допомогою** скинути совітську владу, а згодом відмовляться від своїх широких обіцянок во імя інтересів Росії та під натиском ріжних инших російських ґруп. Так зрештою було в недавному минулому.

Та незалежно від цих міркувань українська нація зовсім не потребує звязувати свій культурний та господарський розвиток з Росією. Досить того, що за час колишнього спільного життя українська нація дуже відстала у всіх відношеннях, не кажучи вже про нечуваний господарський визиск, національне поневолення та ті величезні жертви, що їх довелося нам заплатити молохові російського імперіялізму та експанзії. Та й справді, що може давати нам корисного російська нація? Адже вона сама потребує чужоземних капіталів, а, як свідчить большевицька практика, навіть совітська Москва дуже визискує Україну та дбає найбільше про розвиток російського господарства. Не слід також забувати, що в минулому українську індустрію утворив чужоземний капітал та наш місцевий, а не російський. Таксамо нічого путнього не може запозичити від Росії українська нація і для свойого культурного розвитку, бо сама російська культура розвивається коштом европейської. А нам давно вже пора увільнитися від тих візантійсько-орієнтальних та російсько-татарських впливів, що тяжать над українською нацією століттями і затримують її европеїзацію. Коли ми засвоїмо німецько-американську техніку, та німецько-французьку культуру і англійські методи та форми політичного керування з перших рук, цебто без польсько-російського посередництва, то українська нація стане европейською, а не буде таким недоростком, як є це тепер в наслідок посередництва Поляків та Росіян.

Отже самостійна Україна вступить до европейської чи світової спілки **безпосередно** та як **рівноправний член,** коли для цього прийде слушний час. І навпаки, **всякі східно-европейські спілки для неї непотрібні та шкідливі** так, як нпр. цілком непотрібна центрально-европейська спілка для Чехів або Хорватів, бо в такій спілці пануваліб Німці, а инші нації були засуджені до другорядної ролі. На жаль, є деякі наші політики, які на ґрунті союзу України з Росією сподіються визволити наші Західні Землі. Мовляв, таким робом спільними силами буде лекше приєднати ці наші землі до України. Проте не слід забувати, що чи то буде совітська Москва, чи инша Росія, **вони підуть на всяку згоду** з Польщею та Румунією, якщо їм загрожуватиме втрата панування над українськими землями за Збручем та Дністром, а дальше, що **не в інтересах Москви буде збільшувати ролю України шляхом приєднання західних земель. Тільки могутня Суверенна Україна зможе остаточно визволити всі українські землі від чужоземного панування.** Усім прихильникам спілки з Москвою ми радимо уважно придивитись до того, чим скінчилася сербсько-хорватська угода про утворення держави Сербів, Хорватів та Словінців. Минуло понад 10 років з того часу, а чвари поміж Сербами та Хорватами лише все зростають. Не виключено навіть, що в будуччині сучасна Югославія навіть розпадеться на свої складові частини. Це саме можна зарані сказати і про майбутні російсько-українські чи польсько-українські угоди та спілки. Бо Поляки та Росіяне ніколи не одмовляться від **визиску** української нації, від панування польської чи російської культури та мови на українських землях, як також від певної тяглости та традицій у своїй зовнішній політиці.

Тому ми у свою чергу повинні стати твердо на позицію **визволення всіх українських земель** та непохитно боротися за утворення Самостійної Соборної України. Нам необхідно відкинути всякі нові спроби спілкування з Варшавою чи Москвою, а натомісць ми повинні придбати инших вірних та могутніх спільників, щоб за їх допомогою відновити на Сході Европи таку українську державу, яка не з меншим блеском та славою прогремілаб на цілий світ, як наша колишня київська держава Олега та Святослава, Володимира та Ярослава. Тяглість та традиції у своїй політиці та визвольній боротьбі ми можемо віднайти лише у нашій давнині, а саме в незабутній могутности України-Руси X—XII. століття. Отже тільки великодержавна ідея цих часів може привести українську націю на шлях господарської незалежности, самостійної, соборної державности та належної національної творчости. Лише таким робом ми прийдемо до справжнього довготревалого мира на Сході Европи, а також до утворення такої европейської спілки держав, яка може справді буде в стані зліквідувати поневолення націй.

І. МАРКІВ.

СЛІПИЙ ПАЯ.

Що він був сліпий, то правда; лише на одно око. А було так: змалку пішов на службу, бо що дома робити, як бідно. Та світ дав йому розум, загартував; був при столі і під столом, як говорять. Відтак оженився, пристав майже на голотечу. Та як почув під собою шматок своєї землиці — ой, показав він, що вміє! Своїми руками хату поставив, джаґаном камінюки з неужитку виважував, урожайним робив. За рік — хата і стайня, на другий — городець, на третий стодола, а там — і хлівець і комора. А сила в нього! Руки жилаві як постоpонки. Не було роботи дома — по правді, він усе її собі при господарці найшов — він до ліса на заробок. Ніхто такої платні не брав за лісову роботу, як він. Як бувало гепне довбнею у забитий в колоду топір, то другий раз не треба поправляти: розлупається, мов грім у неї бевхнув. Та хоч мав заробіток, жалував собі ліпше зїсти. Говорили, що навіть голодом себе морив — скупаром його називали. Але він боронився: тим рогом віл чешеться, котрим досягне. Через недоїдання, особливо під весну, у великий піст, діставав „курячу сліпоту".

— Миколю — говорять йому — ви би бодай ложку молока зїли. Геть осліпнете, а то й здохнете.

— Пождіть, на Великдень зім свяченої печінки — сліпоту виліцу.

Був у страстний четвер гарний день. Дихнула земля, бо скинула мертвецький саван, вабила людей до себе. Віддавали насіння „Богу в руки". Спішилися в той день, бо треба вечером на страсти йти. По страстях вертали домів. Хлопці-шибеники лягали по дорозі під ноги таким, що „курячу сліпоту" мали. Єдин ляг перед Миколу Сенюка — і він упав лицем до землі і вибив око... Шибеник утік, а Микола стратив око. Тому й сліпим його в селі назвали

Але через втрату ока не став Сенюк менше роботящим. Навпаки — ще більше працював. Треба, „пає дзєю", робити, дітей, „пає", підгодувати, тай якусь відумерщину лишити — говорив Микола. І таки зачав він певніше на ноги ставати. Купив шмат поля, за кілька літ — другий, третий... Худоба на причуд йому велася. Зайдеш на його обійстя — видно заможність, дбайливу руку. Подвіре чистенько заметено, кожда річ на свойому місці. Микола любив лад і порядок. Вяже у полі снопи, не кидає їх якбудь, а кладе до ладу, рівно від борозди й один від другого як під шнур. Звезе до стодоли, заложить у сусік, то припліскує праником, ґузіри рівнає. Підросли діти, стали в роботі помагати, статки побільшувалися. А старий Микола хоч одним оком, але всього догляне. Літом, в ночі, ще всі сплять, ще на день не благословиться — Микола по подвірю нипає. За сорок літ невсипущої праці став першим господарем у селі. Тепер уже міг свобідно відітхнути. Віддав дві доньки, сина вженив і внучат приждався. Замохнатів — говорили.

Та дивну натуру мав Микола: не любив із людьми говорити. Як що говорив — то раз-у-раз мусів слово „пає" всадити, зразу додавав і „дзєю", потім лиш „пає". Тому „пая" всі його називали.

— Чому ви, татусю, ніколи не хочете з людьми побалакати — питали його.

— А що, пає, буду говорити! Як двох зійдеться, то певно третого обмовляють. Я того не хочу.

Часом у неділю люде зберуться коло моста, посідають на порүча, балакають. Дивляться — Микола йде. Обступлять, просять: сядьте трохи, розскажіть щонебудь. Куди ви ходили?

— Ходив, пає, на баранів під ліс подивитися, що там хлопець пасе. Не буду вже їх більше тримати. Два барани зїсть через зиму тільки, що плоха корова; а то буває так, що їсть і їсть цілу зиму, а під весну, коли все зіжре, возьме тай здохне.

— Е, що у вас значить, як баран згине.

Микола хоче відходити.

— Та чого втікаєте? На вулиці не постоїте, до коршми не покажетеся, як який пан.

— Так, пає, я собі пан. Але чи через то я у вас (а все пає!) паном, що до коршми не йду?

— Певно! Панови не пасує, а хлопови увійде.

— Гм! А хто варт більше — пан чи хлоп?

— Пан собі, а хлоп собі.

— Чогож ви так себе деґрадуєте? Чомуж кождий з вас не має в собі тільки сили, щоби собі сказав: „Я також хочу паном бути". Хто вас має шанувати, як ви самі себе не шануєте? Якби хлоп лежав у коршмі під лавою пяний, то нема дивоти, але якби таке пан зробив, то все село говорилоби про се. Не дивуйтеся, що пан на вас — не на всіх, але на таких, що самі себе понижують — згори дивиться. Не кажи: „е, я хлоп, мені увійде, як і в рові пяний покачаюся". Правда, не кождий пан є „паном"; є між ними пияки і такі, що своєї віри відрікаються, та чорне убрання ще паном чоловіка не робить. А чи то у нашім селі нема вже „таких" панів? Подивіться на наше парубоцтво. Затягне міське драньє на себе, завяже „карватку" і він уже пан. А придивися йому близше, то в голову через такого пана почіхраєшся. Шия, як земленька свята, на руках, хоч ріпу сій, нігті довгі, як у дітька, а болота за ними повно, але то нічого, він у „карватці", він пан. А в голові! Ох, які там розуми!

У гурті гейби заметушилося, деяким стало ніяково, бо були також краватковці.

— А ходаків, борони Боже, на ноги! Все черевики, а що зубами в зимі дзеленькоче, то нічого, він пан! Але вже й пані по селах подибуються. Розказував мені знакомий з Недодумич, що тамошний мельник на біду сходить. Має доньку, що по панськи зачала вбиратися. Ґорсети, чакети, кастуми, капелюшки... Купуй, тату! Коси відтяла. У нас давно хіба покриткам коси на ганьбу втинали. Але що пані — то пані. Тепер біда: час дівку віддавати, — нема за кого. Пан хоче, щоби і в голові трошки олію було, а там нема; за хлопа не піде, бо якже капелюшок звергти? Роби, що хочеш!

— Як ви, нанашку, то все чуєте і видите?

— Ти, пає, гадаєш, що я з одним оком і всього того не виджу? Може часом ліпше ніж другий двома.

— — — — — — — — —

Два роки минає, як при світлі блискавок і канонаді грому появилася гнучка гадюка поміж горами і підсичувана з усіх сторін, росла і стрімголов гнала на долину. Не одна, а їх богато родилося, а всі з гуркотом летіли вділ, пожираючи все, що по дорозі зустрічали. Збіже в кіпках, пашу, дерева, будинки, ба й люде попадали в пащеку ненажери. Страхіття збільшувала нічна пора. Рано з острахом оглядали руїну тяжкого труду. Ріка, дорога, село— всього не пізнаєш.

Збираються люде гуртами, біжать, йойкають. Але що се? Де є хата Василя Смереки? Де стайня, оборіг? Ні сліду, лише камінюки, обмиті водою з землі, виставили свою лисину. А з долішного кінця летить вістка: Федя Совлюка сполокало. Все до чиста! Він лише з жінкою й дитиною вратувався. Худоба пішла з водою. Сум, горе, розпука. Страшний суд настав.

— Господи! Потічок, що в літі пташкови з нього тяжко води напитися — от що нині наробив!

Дивляться—іде Василь Смерека, тягне кусень полотна. Увесь мокрий, затріската...

— Щож він тепер неборак зробить? Найбідніший чоловік у селі. За що побудується?

— Але скажіть де? Небіщик його отець, як умирав, то записав город на старшого сина. Василь мав у старій хаті сидіти, але нової не смів на тім самім місці поставити. Мав на жіноче поле перенестися. А тимчасом жіноче два роки продав, бо корову купив, передновок перепхав. Де тепер побудується?

— Та чейже його брат не буде лютераном і позволить побудуватись на старім місці.

— Чи позволить? Поживемо — побачимо.

— — — — — — — — —

Під осінь, в гарний день — збіговисько в селі. Василь Смерека хоче підвалини на хату затягати, його брат Сидір не дає...

— Нічого мене не обходить! Раз мені тато так записали — значить моє! Став, де хочеш...

— Брате, змилосердися, деж я хату поставлю, де голову притулю! Май Бога в серці! Всі люде по патикови дали, а ти нічого не хочеш?

— Що патик, то не осідок. Я тобі два патики дам, а осідку ні.

— А я таки буду ставити! Хоч мені голову розчерепиш, то я не вступлюся. Ану, люде, котіть той камінь під підлогу.

— Хто мені стане на моє — голову провалю — кричить Сидір.

Наняті Василеві робітники ніяковіють, стоять, опустивши руки.

— Люде, чи видите ви, що за брат! Чи виділи ви такого Каїна?!

— Називай, як хочеш, я свого не попущу.

Народ гомонить — всі по стороні Василя.

Сидір упертий. Право перед милосердем горою, у повітрю пахне кровю, бо Василь, з топором у руках, котить камінь.

— Марш звідси!

— Геть мені з очей, бо... Раз мати родила!

Над берегом осика — хоч тихо було, — листочками зашуміла. Люде віддих задержали. Раптом: „що тут?" — і Сліпий Пая, незамітно підійшовши до гурту, виступив наперед. Оба брати зачинають оповідати. Сей своє, той своє...

— Чого, пає, маєте сваритися! Не хоче Сидір дати, я тобі, Василю, позволяю на моїм Чемірнім хату поставити. Ану, люде, кладіть дерево на вози, тягніть на Чемірний. Скоренько.

— ???

— Нічого, нічого! Дав мені Бог, і я можу дати.

— — — — — — — — —

По селі летить новина: Сліпий Пая відступив Василеві Смереці Чемірний на осідок. Той Пая, що то йому ворожили, що гріб його через скупість буде засипатися. Той Пая, що через скупість замохнатів. А Пая пішов до дому і вислав сина з фірою, щоби матеріял Василя Смереки на Чемірний перевести...

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

У СПРАВІ ОРГАНІЗАЦІЇ МОЛОДЕЖИ.

Dear Editor:

I will appreciate if you will publish the attached note in Svoboda, and the Juvenile Magazine.

The organizing of the Ukrainian Boys and Girls of Rochester, N. Y., into a Juvenile Club should be an example for all the younger people of Ukrainian extraction. We could do likwise if we took the trouble to encourage team work and to create similiar organizations among ourselves.

I am interested in the Scout movement and therefore take the liberty, through your paper, to extend a message to those who have already thought about the Scout program, and also to those who did not have the opportunity to think about it but will do so now. It is not necessary to appeal to the boys and girls of Rochester, but to hundreds of others elsewhere.

How do we spend our leisure time? Are we doing anything to make our parents, friends, and ourselves happier? In adopting the Scout program we can accomplish all this. We can have the outdoor life of adventure free of thrilling difficulties to be overcome. Scout activities revolve around outdoor living, housekeeping, community service, physical developement, manliness, and self-reliance. Aiming through these one learns to enjoy simple natural recreations instead of artificial amusements. In community service our outlook is widened and our sense of responsibility is developed. We need Ukrainian Scout troops to further also the manners, customs, historical traditions, and the language of our parents; or, in other words, the Ukrainian culture.

I have encountered many problems in my several years of scouting with girls, and will gladly assist anyone who is interested in forwarding the scout program by organizing troops in their respective communities; a system of education and play the whole world has accepted.

From recent reports I understand that the Ukrainian National Association has adopted a resolution to give the necessary aid to its members in Ukrainian activities and most likely the association will aid the maintenance of an all round national extension work through scouting.

You can address any communication to me in care of Svoboda.

Katherine E. Schutock.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ.

Українська громада святкує обняття свого маетку під свій заряд. — Величавий український похід вулицями міста.

Дня 10. листопада обходила українська громада в Картереті велике свято. Було се свято національне, хоч воно оберталося довкола місцевої церкви. Нагодою до сього свята було переняття заряду церковного маетку в руки громади. На вістку, що українська громада виграла процес з епископом за заряд свого маетку, на свято зголосилися великі маси Українців не лишень з близької околиці, але й з подальших місцевостей. Заряд громади постарався о дозвіл на похід вулицями міста. Про сей похід повідомив він і инші українські громади в околиці. Декотрі українські священики з околиці відкликнулися на сей заклик громади, але противники того, щоби нарід правив своїм добром, мовчали. Декотрі з них виступили навіть проти походу з проповідальниць. Між иншим виступив з проповіддю місцевий парох церкви Українців зза Карпат; він накинувся в своїй проповіди не тільки на думку, щоби нарід правив церковною громадою, але й проти всього українського руху, і заклинав своїх вірних, щоби вони не брали участи в поході.

Торжество почалося в місцевій церкві врочистим богослуженнем. о. Пелехович виголосив підчас богослуження проповідь, у котрій показав на релігійне значіння переходу заряду церковного маетку в руки народа. Говорив він, що цей перехід є символом нових часів, у котрих кождий нарід побивається за права правити всім своїм добром. Вороги, що звикли правити народним добром, не питаючи народа, казяться на нарід за се домагання, клентуть його, називають сі домагання безбожними, проклинають його. В українській католицькій церкві пішов сильний спротив проти стремлінь українського народу до заряду власним майном від часу, як Рим зробив умову з Польщею, даючи своє благословенство на польський похід проти Українців. Подібний похід серед Українців за Карпатами роблять Чехи. Та в сьому руху нема нічого безбожного, нічого противного релігії ні вірі. Се зовсім природне стремління в Українців, як воно було природним у других народів.

По богослуженню відбулася друга частина врочистости. Се було посвячення угольного каменя церкви. Церква, що правда, мала вже камінь, але на ньому було написано „Рутітієн". Щоби покінчити з сим рутенством, церква постановила виняти сей старий камінь та вложити новий, з написом „Украіністи". Підчас сього о. Середа з Ню Йорку виголосив проповідь, у котрій показав на національне значіння сеї переміни. Український народ бореться за признанне свого національного імени. Тому він мусить на кожному місци стирати всякі написи „рутіністи", „лител рошен", чи як там, які всі є останками нашого рабства. Коли ми домагаємося, щоби наше національне імя признавали чужі народи, то в першу міру повинні признавати його ми самі.

Зібрані на святі уставилися тепер у похід. Погода була чудова. Многотисячний похід розтягнувся на кілька блоків. На чолі походу стали проводники походу з прапорами українськими й американськими. За ними їхали мейор міста, кавнсилмени й урядники ріжних департаментів міського уряду, адвокати громади Енгелке й Брекгорст; далі маширував місцевий відділ Американського Легіону, весь зодягнений в свій уніформ, зі сталевими шоломами на голові, з американським прапором; а далі автомобілі гостей з околиці, далі банди, далі пожарники в повних регаліях, ще далі ступала дітвора місцевої української школи, прибрана в козацькі шапки й синьо-жовті ленти, далі братства й сестрицтва й товариства з Картерету, Пасейку, Нюарку, Перт Амбою, Бейону, гості й гості. Похід був величавий. Він показував велику силу Українців у сій околиці. Учасники висказували велике вдоволення з походу. Богато чужинців залягло хідники, щоб приглядатися походови, на котрого перехід попри одно місце треба було ждати дві й пів години. Богато чужинців у той день дізналося про існування українського народа, пізнало силу й організованість українського народа, пізнало його прапор. Тільки зі закутин, зпоза фіранок і хатин виглядали зі стидом ті Українці, що послухали своїх церковних провідників, які їм забороняли взяти участь у поході. Сі провідники певно думали, що без них похід не вдасться. Їм здавалося, що як накричати з амбони, то ніхто не важиться станути до походу та що від їх проклонів Бог зішле на похід сірчаний огонь, який видушить усіх тих безбожників, що станули до походу. Що думали собі їх вірні, коли бачили величавий похід, що розтягнувся чудовою лентою на кількадесять блоків міста?

Обійшовши місто, похід станув під Гай Скул та розвязався. Учасники ввійшли в авдиторіюм школи, де почався концерт. Гр. Іван Ґінда, предсідатель громади, проводив святом. На святі виступали зі співами місцевий хор „Бандурист" під управою учителя гр. Стецика та діти української школи танку Авраменка. Ся музично-танкова частина справила на учасників приємне враження. З нагоди свята промовив коротко до зібраних гр. Омелян Ревюк. В анґлійській части своєї промови пояснив він американським гостям дещо про Україну й місцеве свято й про стремління картеретської громади бути господарем у своїй церкві. В українській части він згадав, що стремління громади годиться зі стремліннем усего українського народа бути господарем на всій українській землі. Тому се свято, хоч з церковним характером, є немовби рівнобіжним до листопадових свят, які уряджуються по всіх українських громадах в Америці на звеличання того великопамятного дня Першого Листопада 1918 року, коли Українці в Галичині проголосили себе самостійним народом і самостійною державою. Громадського діяча не обходить церковна сторона свята. Для громадського діяча рівнодушно, до якої віри чи церкви зачисляються люде його нації. Для ніякого громадського діяча, однак, не рівнодушно, що робиться в тих церквах. Коли церковна громада обнимає в свій заряд свій маеток, собою зложений, коли вона відбирає його від людей, що дістали його підступом або обманом або використуванием несвідомости наших людей, то сим мусить радуватися кождий, що стоїть за зростом народної здібности до самоуправи. На такому перебранню справа не кінчиться. Не треба тільки перебрати маеток, але треба ним правити. Звичайно, перебрати лекше як правити. Треба дивитися за церквою, щоби вона не тільки формально була під управою народу, але й суттю своєю була народною. Народною церквою є церква тоді, коли вона скріпляє народ у його стремлінню до самоуправи. Коли з церковної проповідальниці народ, побитий в національнім повстанню, вчить ся покори супроти побідників, то ся церква не служить народови, але побідникам. Народня церква вчить людей поводитися супроти національних побідників так, як великі мученики християнської церкви поводилися супроти поганських правителів. Коли церковна громада буде правити майном і буде дивитися за тим, щоби церква скріпляла духа опозиції проти гнету, то се буде церковна робота, якою може радуватися кождий свідомий громадянин народа, навіть хочби він до сеї церкви не належав.

Предсідатель свята гр. Іван Ґінда тепер подав імена товариств і одиниць, котрі зложили свої жертви з нагоди свята. Свято покінчено відспіванием національних гимнів американського й українського.

Іван Ґураль.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

НЮАРК, Н. Дж. Тов. В. Україна, від. 152, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в середу, дня 11 грудня, в церковній галі, 35 Morton St. Проситься всіх членів прибути точно в годині 7.30 вечер, бо є богато справ до полагодження. — Й. Фурда, секр.

Бандит: Руки вгору!

Прохожий: Віддам вам усе, але прошу оставити мені шпильку від краватки. Ця шпилька то амулет із скарабеем, що мені приносить щастя.

—o—

— Що, жадаєте двацять тисяч долярів віна?! А я вірила, що ви оженетеся з моєю дочкою з любови!

— Коли я жадаю так мало, то це найкращий доказ моєї любови.

—o—

— Вчора я купив у вас бохонець хліба та найшов у ньому отсе надкурене циґаро!

— А то добре! То-то майстер втішиться. Від учора сушить собі голову, де могло подітися це циґаро! — відповідає челядник.

—o—

Слабосила жінка. Прокуратор: Найцікавіше це, що ви, така слабовита жінка, могли обезсилити того небезпечного вломника та так по геройськи станути проти нього.

Жінка: Я була певна, що це мій чоловік, який вже два дни не показувався дома.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Перша коляда.

Наш жертволюбивий громадянин і бизнесмен Платон Стасюк, як кождого року так і цього поспішив з колядою на Рідний Край.

Тим разом переслав до Обєднання $50 і призначив їх на допомогу українським інвалідам у старім краю.

—o—

ГАРРА, ОКЛА.

Збірка на Рідний Край.

Українці нашого невеликого міста зібрали на допомогу Рідному Краєви 57 дол. 75 центів. Гроші призначені так: $20,00 на інвалідів Української Армії, а $37,75 на боєвий фонд. Вся сума вислана через Обєднання.

Жертви зложили слідуючі особи: по 5 дол.: о. Василь Новосад, Яким Новоса, Йосафат Волошин, Іван Волошин, Володимир Рожицький, Микола Титенич, Дмитро Венґер і Василь Ростикус. Михайло Петрик $3.50. По 2 дол.: Яків Ковак, Михайло Витвицький і Павло Кобилюк; по 1 дол.: Амвросій Костюк, Гриць Ростикус, Юрко Окалюк, Михайло Бегарик, Кирило Тишенич, Йосиф Ільчишин і Михайло Маник; Семен Цимбаліста 50 цт.; Йосиф Сторожишин 25 цт.

—o—

МІННЕАПОЛІС, МІНН.

З Листопадового Свята для Краю.

В неділю 10 листопада с. р. відбулося у нашій місцевости Листопадове Свято і при тій нагоді було приходу з концерту 25 долярів. З того приділено 15 дол. для Рідної Школи, а 10 дол. на підмогу інвалідам. При декорованню Василя Проця Пропамятною Воєнною Відзнакою зложили на боєвий фонд слідуючі по 1 дол.: В. Проць, У. С. С., Д. Комар, Юлія Парій, І. Коцюба, М. Ковалів; по 50 цент.: Анна Панчишин, М. Гарасим, М. Пасічник, І. Тофан, П. Парій, Р. Ясенюк, Юлія Коцюба, В. Коцюба, Й. Коцюба, Параскевія Коцюба, О. Блажкови, Марія Гоца; по 25 цнт.: Катерина Панчишин, Марія Гарасим В. Панчишин, В. Мельник, Палагія Приймак.

Разом зібрано $12.25. Разом з Листопадового Свята переслано до краю через Обеднанне $37.25.

Громадянин.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 25. листопада 1929 р. померла Анна Бутрин, жена Василя, полишаючи в смутку мужа і 9-літного сина Йосифа.

Покійна Анна походила з села Туринка, пов. Жовква, Галичина.

До У. Н. Союза вступила дня 11. лютого 1923. р.

Була взірцева українська жінка, що брала живу участь в народнім життю, була люблена своїми і чужими. Та тяжка недуга, на котру покійна хорувала повних три роки, зломила її в молодім ще віці. Покійна прожила всего 35 літ.

Похорон відбувся дня 28. листопада при участи членів тов. „Любов", від. 45. У. Н. Союза.

Всі ми, члени згаданого тут товариства, висказуємо Тобі, Василю і Йосифе, жаль і співчуття по утраті дорогої жени і матери.

А покійній Анні хай земля прибраної вітчини буде пером.

Микола Ю. Сеник,
Філаделфія, Па.

— Я мабуть знаю вас відкілясь, пані?

— Якто... не пригадуєте собі, що я була вашим першим коханням!?

— На жаль, я мав уже так богато цих „перших кохань", що геть помішалося мені.

—o—

— Тату, чи як вийду заміж, то могтиму забрати пяніно?

— Певно, лише не кажи цього свому нареченому!

Валентин Катаев.

Самовбийник.

(Гумореска).

З боку горожанина було це свинство під кождим оглядом. Одначе він рішився на нього, тимбільше, що самогубство не колідує з карним законом.

Так то один горожанин, повен розпуки та розчарування, постановив звернутися лицем до могили.

Сумне, але правдиве... Як одержав запомогу та рекомпензату за невихіснувану відпустку, горожанин написав горячково свою останню волю до місцкому, купив у тресті великого, гарного цвяха, тоалетове мило, три метри шнурка, прийшов до дому та виліз на крісло, що стояло при стіні.

— Т-а-рр-ах!

— А хай це чорти. Сильне! Не може вдержати тягару молодого інтеліґентного самовбийника. А стільки говорять про боротьбу за якість. І це має бути деревтрест? (деревний трест). А хай це!

Та не такий був горожанин, щоби піддатися ударам долі, яка зрештою є лише теорією зглядности. Тому виліз на вікно, приложив цвях до стіни та вдарив молотком.

— Та-р-р-ах!

— Дивіться, люде! І це має бути цвях?! Боротьба за якість! Нема навіть, пожалься Боже, порядній людині повіситися на чім! Мушу шнурок привязати до гака від суфітової лямпи. Цей гак памятає ще царські часи, не розчаруюся.

Горожанин привязав шнур до гака, зробив петлю та став її натирати милом.

— Ну, мило також добре! Не піниться, замісць конвалієвого запаху дає, даруйте за слово, кізлячий запах. Б-р-р! Навіть вішається людина з відразою.

Поборов обридження й поклав голову у петлю тай скочив гень десь...

— Та-р-р-ах!

— А хай це чорти беруть! Тріс проклятий! А ще настільки безсоромний, що називає себе шнурком! І то в найцікавішім місці... Прошу переконатися! Я-кі-сть! До чорта! Треба шукати поважніших засобів... О, о! Кухонний ніж! „Чи впаду прошитий стрілою, чи перелетить вона мимо" — як то кажуть.

— Та-р-р-ах!

І справді стріла пішла мимо: рука в один бік, а вістря в другий. Горожанин зареготався дико.

— З ґарантією! Ха-ха-ха! Я-кі-сть!! Ну й жий тут, чоловіче, на цьому світі.

— Як умирати, то вмирати! Хай чорти візьмуть ніж — це пережиток, пересуд гнилого середновічного романтизму. Досвідчені самовбийники кажуть, що знаменитим засобом для перетранспортування себе на тамтой світ є сірники. Накидати у склянку яких пятьдесять головок, випити — й усьому кінець! Гарна думка, але що воно мені вже скорше не прийшло до голови?!

— Раз, два, три... десять, двацять... Гм... у коробці лише двацять вісім сірників, а повинно бути сімдесять.

Трудьми горожанина затрясло глухе ридання.

— Горожани дорогенькі! Щож це, найдорожчі братіки!? Ну, розумію ще якість, але хтож бачив, щоби горожанина так мучила скількість?...

— До чорта з сірниками! Вдарю головою об стіну тай кінець... До всього дійдемо завдяки голові.

Горожанин примкнув очі, розбігся тай та-р-р-ах!

Стіна з лоскотом завалилася і горожанин вилетів на вулицю.

— Ну, ну! Хай жиє якість, хай жиє скількість! Славно! Ха ха-ха! Одначе кандидат на небіщика не збожеволів і не дістався до шпиталю. Глянув на пляшечку та зітхнув із полекшею.

— Так! Вкінці! Одного саме мені треба було... Оцтова есенція... На цьому вже не обманюся!... Прошу вас, нікому не закидуйте, що є виновником моеї смерти...

Горожанин захланно причепився до пляшечки спаленими губами тай випив її одним душком.

— Гм... Якесь зовсім добре... має смак овочевого вина, лише трохи слабше!... А може ще так в пляшечку?

Горожанин випив іще пляшину тай затер весело руки.

— А як би так ковбаски... І кавяру... А я, дурак, думав про самогубство. Життя таке гарне! О, це мені якість що аж! Марійко! Пійди но, серце, принеси мені вудженки й есенції. Я голоден, наче вовк.

— Ну, а тепер, коли я вже наївся, можна помріяти про радість жи... Ой, до чорта! Що це з моїм жолудком? Ах, в очах потемніло мені! Ковбаско! ах, ковбаско! Я згинув у боротьбі з якістю... А життя таке гарне...

Як сказав це, горожанин поклався черевом догори й умер.

Та воножь було його первісним пляном.

Переклав М. Т.